

УДК 330.567.2.: 330.566.6

ВЛИЯНИЕ ДОХОДОВ НА ФОРМИРОВАНИЕ ВНУТРЕННЕГО ПОТРЕБИТЕЛЬСКОГО РЫНКА В ПОСТКРИЗИСНЫЙ ПЕРИОД

О. В. Прушковская, магистр, Киевский национальный университет имени Тараса Шевченка, prushkovskaya_ok@mail.ru

Л. О. Баластрик, к.э.н., доцент, Киевский национальный университет имени Тараса Шевченка, balastryk_2006@ukr.net

Методология исследования. Результаты исследования получены за базе применения методов: абстракции – при определении сущности понятий «потребительский рынок»; методов индукции и дедукции – при установлении действительности законов Энгеля в национальной экономике; сравнительного анализа – при исследовании доходов в докризисный и посткризисный периоды развития национальной экономики; структурного анализа – при выделении доминирующих статей денежных расходов в домохозяйствах страны.

Результаты. Выявлены роль и функции потребительского рынка в национальной экономике. Раскрыта сущность понятия «потребительский рынок» на основе методологии конструирования категорий, что дало возможность исследовать тенденции его функционирования в посткризисный период.

Установлено, что современный уровень доходов домохозяйств характеризует низкий уровень экономического развития страны, поскольку в структуре расходов доминируют расходы на продукты питания. Механизм проявления законов Энгеля свидетельствует о тенденциях движения национальной экономики в направлении постиндустриального общества.

На основе статистического анализа доходов домохозяйств национальной экономики обосновано, что низкий уровень реальных доходов сдерживает развитие внутреннего потребительского рынка Украины.

Новизна. Исследование потребительского рынка в теоретическом аспекте на базе методологии конструирования категорий позволило сформулировать понятие «потребительский рынок» через такие элементы, как «сущность», «содержание», «результат», а также классифицировать внутренний потребительский рынок на основе признаков, которые соответствуют его современному этапу развития.

Практическая значимость. На основе теоретического и практического анализа потребительского рынка доказана необходимость использования кейнсианской теории формирования доходов при разработке экономической политики государства и развития внутреннего потребительского рынка в посткризисный период.

Ключевые слова: расходы домохозяйства, доходы домохозяйства, законы Энгеля, заработная плата, потребительский рынок, структура потребительского рынка

Литература

1. Азарян О. Механізм циклічного розвитку споживчого ринку // Схід-East. – 2003. – №3. – С. 40–42.
Azarian O. Mekhanizm tsyklichnogo rozvytku spozhyvchogo rynku [Mechanism of cyclic development of the consumer market] / O. Azarian // Skhid. – 2003. – №3. – P. 40–42.
2. Апопій В. В. Ринок споживчих товарів в Україні: проблеми сучасного розвитку // Економіка і прогнозування : Науково-аналітичний журнал / Ін-т економіки та прогнозування НАНУ. – Київ, 2002. – № 4. – С. 115–123.
Apopiy V. V. Rynok spozhyvchikh tovariv v Ukraini: problemy suchasnogo rozvytku [Consumer goods market in Ukraine: problems of development] / V. V. Apopiy // Ekonomika i prognozuvannia. Naukovo-analitychnyi zhurnal. – 2002. – №4. – P. 115–123.
3. Лагутін В. Д. Внутрішній ринок споживчих товарів: теорія розвитку і регулювання / В. Д. Лагутін: монографія. – К. : Київ нац. торг.- екон. ун-т, 2008. – 327 с.
Lagutin V. D. Vnutrishniy rynek spozhyvchikh tovariv: teoriya rozvytku i reguluvannia [The domestic market of consumer goods: theory development and regulation] / V. D. Lagutin; monografiya. – K. : Kyivskiy natsionalnyi torгово-ekonomichnyi universytet, 2008. – 327 p.
4. Споживчий ринок України: методологія дослідження та регулювання: Монографія / за заг. ред. Л. О. Лігоненко. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 307 с.
Spozhyvchiy rynek Ukrainy: metodologiya ta reguluvannya: monografiya [Ukraine's consumer market: methodology of research and regulation] / za zag. red. L. O. Ligonenko. – K. : Kyivskiy natsionalnyi torгово-ekonomichnyi universytet, 2007. – 307 p.
5. Мазаракі А. Ринок споживчих товарів в Україні: посткризові тенденції : управління економікою: теорія і практика / А. Мазаракі, В. Лагутін // Економіка України : науковий журнал / М-во економіки України; М-во фінансів України та НАН України. – 2011. – №9 (598). – С. 17–26
Mazaraki A. Rynok spozhyvchikh tovariv v Ukraini: postkryzovi tendentsiyi: upravlinnia ekonomikoju: teoriya i praktyka [Consumer goods market in Ukraine: post-crisis trends : management of the economy: theory and practice] / A. Mazaraki // Ekonomika Ukrainy: naukovyi zhurnal / M-vo ekonomiky Ukrainy; M-vo finansiv Ukrainy ta NAN Ukrainy. – 2011. – №9 (598). – P. 17–26.
6. Мельник А. С. Деякі аспекти функціонування споживчого ринку в умовах реформування економіки України / А. С. Мельник, В. М. Євдаков // Вісник Київського університету імені Тараса Шевченка – 1998. – С. 24–28.
Melnyk A. S. Deyaki aspekty funktsionuvannia spozhyvchogo rynku v umovakh reformuvannia ekonomiky Ukrainy [Some aspects of functioning of the consumer market in conditions of reforming of economy of Ukraine] / A. S. Melnyk, V. M. Yevdakov // Visnyk Kyivskogo natsionalnogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka. – 1998. – P. 24–28.
7. Економічна енциклопедія / Відп. ред. С. В. Мочерний. – К. : Вид. центр «Академія», 2001. – 847 с.
Ekonomichna entsiklopediya Ukrainy [Economic encyclopedia] / Vidp. Red. S. V. Mocherniy. – K.: «Akademiya», 1998. – 847 p.
8. Пустовойт О. Ринок споживчих товарів України: тенденції розвитку і вплив на структуру економіки // Економіка України : науковий журнал / Мін. економіки України; Мін. фінансів України та НАН України. – 2011. – № 1 (590). – С. 59–69.
Pustovoyt O. Rynok spozhyvchikh tovariv v Ukraini: tendentsiyi rozvytku i vplyv na strukturu ekonomiky [Consumer goods market in Ukraine: tendencies of development and influence on the structure of the economy] / O. Pustovoyt // Ekonomika Ukrainy: naukovyi zhurnal / M-vo ekonomiky Ukrainy; M-vo finansiv Ukrainy ta NAN Ukrainy. – 2011. – №1 (590). – P. 59–69.
9. Шевчук О. Споживчий ринок України: суперечності національного і глобального // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка – 2006. – Вип. 86/87 – С. 58–60.
Shevchuk O. Spozhyvchiy rynek Ukrainy: superechnosti natsionalnogo i globalnogo [Consumer market: the contradictions of the national and global] / O. Shevchuk // Visnyk Kyivskogo natsionalnogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka. – 2006. – Vypusk 86/87 – P. 58–60.
10. Кузьміна С. Правове регулювання споживчого ринку / С. Кузьміна, Л. Левчук // Економіка та держава. – 2007. – № 1. – С. 13–15
Kuzmina S. Pravove reguluvannia spozhyvchogo rynku [Legal regulation of the consumer market] / S. Kuzmina, L. Levchuk // Ekonomika ta derzhava. – 2007. – №1 (590). – P. 13–15.
11. Котлер Ф. Основы маркетинга / Ф. Котлер. – М. : Вильямс, 2003. – 1200 с.
Kotler F. Osnovy marketynga [Fundamentals of marketing] / F. Kotler. – M. : Viliams, 2003. – 1200 p.

12. Курс экономической теории. Под ред. Чепурина М. Н., Киселевой Е. А. 5-е изд., испр., дополн. и перераб. – Киров : «АСА», 2006. – 832 с.
Kurs ekonomicheskoy teorii [Course of economic theory] / Pod red. Chepurina M. N., Kiselevoy E. A.; 5-e izd., dopoln. i pererab. – Kirov : «ASA», 2006. – 832 p.
13. Юридичний путівник споживача: Навч.-прак. пос. / В. Е. Теліпко, С. А. Панасюк, О. І. Клименко та ін.; За заг. ред. Теліпко В. Е. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 368 с.
Yurydychnyi putivnyk spozhyvacha: navch.-prakt. pos. [Legal consumer guide] / V. E. Telipko, S. A. Panasyuk, O. I. Klymenko; za zag. red. V. E. Telipko. – K. : Tsentr uchbovoyi literatury, 2010. – 368 p.
14. Старостіна А. Сутність та практичне значення застосування методики конструювання категоріального апарату економічної науки (на прикладі понять «глобалізація» та «підприємницький ризик») / А. Старостіна, В. Кравченко // Вісник Київського університету ім. Шевченка. – 2011. – №128. – С. 5–10.
Starostina A. *Sutnist ta praktichne znachennia zastosuvannia metodyky konstruyuvannia kategorialnogo aparatu ekonomichnoyi nauky (na prykladi poniat «globalizatsiya» ta «pidpryyemnytskyi ryzyk»* [The essence and practical importance of the application of the method of designing categorial apparatus of economic science (on the example of the concepts of «globalization» and «business risk»)] / A. Starostina, V. Kravchenko // Visnyk Kyivskogo natsionalnogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka. – 2011. – №128 – P. 5 –10.
15. Доходи та витрати населення України [Електронний ресурс] // Державний комітет статистики. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 29.01.2014). – Назва з екрана.
Dokhody ta vytraty naseleння Ukrayiny [Elektronnyy resurs] // Derzhavnyy komitet statystyky Ukrayiny. – Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (data zvernennia 29.01.2014). – Nazva z ekrana.
16. Household Budget Surveys in the EU. Methodology and Recommendation for Harmonization. Eurostat, Luxemburg, 2003
17. Витрати і ресурси домогосподарств України у II кварталі 2013 року // Статистичний бюлетень. – К., 2013. – 145 с.
Vytraty i resursy domogospodarstv Ukrayiny u II kvartali 2013 roku [Expences and house-keeping resources in II quarter 2013 year] // Statystychnyi byuletен. – K., 2013. – 145 p.

